

REPUBLIKA SRPSKA
VLADA

PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU U
ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Banja Luka, decembar 2025. godine

**Prijedlog
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSREDOVANJU U
ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI**

Član 1.

U Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 30/10, 102/12, 94/19 i 112/23) u članu 2. u stavu 1. riječi: „Narodna skupština Republike Srpske na prijedlog Vlade Republike Srpske“ zamjenjuju se riječima: „Vlada Republike Srpske“.

Član 2.

U članu 3. u tački e) poslije riječi: „zakonom“ dodaje se zapeta i nova tačka ž) koja glasi:
„ž) praćenje tržišta rada i planiranje aktivnosti potrebnih za razvoj tržišta rada“.

Član 3.

Član 9. mijenja se i glasi:

„(1) Upravni odbor Zavoda (u daljem tekstu: Upravni odbor) ima pet članova, uključujući i predsjednika odbora koje imenuje i razrješava Vlada.

(2) Članove Upravnog odbora imenuje Vlada, i to:

a) tri člana na prijedlog Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite nakon sprovedenog postupka javne konkurencije,

b) jednog člana na prijedlog reprezentativnog sindikata na nivou Republike Srpske i

v) jednog člana na prijedlog reprezentativnog udruženja poslodavaca na nivou Republike.

(3) Mandat članova Upravnog odbora traje četiri godine, s tim da članovi Upravnog odbora mogu biti imenovani najviše dva puta uzastopno.

(4) Prilikom imenovanju članova Upravnog odbora vodi se računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba pola.

(5) Druga pitanja u vezi sa radom Upravnog odbora uređuju se Statutom Zavoda.“

Član 4.

U članu 16. u stavu 1. poslije riječi: „nezaposlenih lica“ dodaju se riječi: „i poslovi posredovanja u organizaciji prekvalifikacija i dokvalifikacija s ciljem prikupljanja informacija o potrebama i potrazi za organizatorima i radnicima koji žele da se prekvalifikuju ili dokvalifikuju“.

Član 5.

U članu 21. u stavu 1. poslije riječi: „nezaposlenom licu“ dodaju se riječi: „i licu koje traži promjenu zaposlenja“.

Član 6.

U članu 36. stav 1. mijenja se i glasi:

„(1) Nezaposleno lice kome je u smislu propisa o radu prestao radni odnos otkazom ugovora o radu od strane poslodavca bez krivice radnika i u slučaju prestanka rada poslodavca u skladu sa zakonom, a koje je provelo više od 12 mjeseci neprekidno ili sa prekidima u osiguranju od nezaposlenosti u posljednjih 18 mjeseci, ima pravo na:

- a) novčanu naknadu,
- b) zdravstveno osiguranje i
- v) penzijsko i invalidsko osiguranje.“

U stavu 2. riječi: „samostalnu djelatnost u skladu sa propisima kojima je uređena oblast penzijsko-invalidskog osiguranja i oblast doprinosa“ zamjenjuju se riječima: „preduzetničku djelatnost kao osnovno zanimanje zbog ekonomskih razloga u skladu sa propisima kojim je uređena oblast preduzetničke djelatnosti“.

Član 7.

Član 37. mijenja se i glasi:

„(1) Pored prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona, nezaposlenom licu iz člana 4. ovog zakona koje je prijavljeno na evidenciju nezaposlenih lica neprekidno najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva pripada pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine, ukoliko će sa tim stažom osiguranja i vremenom provedenim u osiguranju steći uslove za starosnu penziju koji se odnose na minimum staža osiguranja i godine života osiguranika.

(2) Uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje iz stava 1. ovog člana vrši se mjesečno.

(3) Pravo iz stava 1. ovog člana traje za vrijeme dok se nezaposleno lice vodi na evidenciji Zavoda u skladu sa ovim zakonom.”

Član 8.

Član 39. mijenja se i glasi:

„(1) Prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona ostvaruju se za period u zavisnosti od dužine provedenog vremena u osiguranju od nezaposlenosti:

- a) preko 12 mjeseci – jedan mjesec,
- b) od dvije godine do navršene tri godine – dva mjeseca,
- v) od tri godine do navršenih pet godina – tri mjeseca,
- g) od pet godina do navršenih 10 godina – šest mjeseci,
- d) od 10 godina do navršenih 20 godina – devet mjeseci,
- đ) od 20 godina do navršenih 30 godina – 12 mjeseci,
- e) od 30 godina do navršenih 35 godina – 15 mjeseci,
- ž) preko 35 godina – 18 mjeseci.

(2) Kod ponovnog ostvarivanja prava na novčanu naknadu u vrijeme provedeno u osiguranju od nezaposlenosti se uračunava samo vrijeme koje je nezaposleno lice provelo u osiguranju od nezaposlenosti poslije primanja posljednje novčane naknade.

(3) Dužina trajanja prava na novčanu naknadu kod nepunog radnog vremena utvrđuje se na osnovu dužine vremena provedenog na radu u odnosu na puno radno vrijeme.“

Član 9.

U članu 43. u stavu 1. u tački d) riječi: „u mjestu prebivališta ili na udaljenosti do 50 kilometara od mjesta prebivališta“ brišu se.

Član 10.

Član 47. mijenja se i glasi:

„(1) Novčana naknada isplaćuje se:

a) za nezaposleno lice koje ima do 15 godina provedenih u osiguranju od nezaposlenosti u iznosu 45% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednjih 12 mjeseci rada,

b) za nezaposleno lice koje ima 15 i više godina provedenih u osiguranju od nezaposlenosti u iznosu 50% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednjih 12 mjeseci rada.

(2) Ukoliko nezaposleno lice nije ostvarilo platu za svih posljednjih 12 mjeseci rada, prilikom obračuna prosječne plate iz stava 1. ovog člana, za svaki mjesec za koji nije ostvario platu uzima se iznos najniže plate u Republici.

(3) Iznos utvrđene novčane naknade iz stava 1. ovog člana ne može biti niži od 55% najniže neto plate u Republici, niti viši od iznosa jedne prosječne mjesečne neto plate u Republici za prethodnu godinu prema posljednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za statistiku, ukoliko je nezaposleno lice bilo u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.

(4) Nezaposlenom licu koje je prije prestanka radnog odnosa bilo u radnom odnosu sa nepunim radnim vremenom iznos novčane naknade utvrđuje se na osnovu vremena provedenog na radu u odnosu na puno radno vrijeme.

(5) Novčana naknada isplaćuje se mjesečno.”

Član 11.

U članu 51. u stavu 1. u tački v) poslije riječi: „nezaposlenosti“ dodaje se zapeta i nova tačka g) koja glasi:

„g) licima koja traže radno angažovanje za obavljanje sezonskih i drugih poslova privremenog karaktera”.

U stavu 3. riječi: „prijavljuju se“ zamjenjuju se riječima: „lično se prijavljuju“.

Član 12.

Ovaj zakon se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a stupa na snagu 1. januara 2026. godine.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME
NEZAPOSLENOSTI

(po hitnom postupku)

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona nalazi se u Amandmanu XXXII na član 68. tačka 12. Ustava Republike Srpske, kojom je propisano da Republika uređuje i obezbjeđuje radne odnose, zaštitu na radu i zapošljavanje. Pored toga, prema članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, za donošenje zakona nadležna je Narodna skupština Republike Srpske.

II USKLADENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA ZA IZRADU ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04-020-3447/25 od 2. decembra 2025. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje radne odnose, zaštitu na radu i zapošljavanje. Članom 70. Ustava Republike Srpske utvrđeno je da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Obrađivač Zakona je, u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 5) i članom 56. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), u obrazloženju Zakona naveo razloge za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Obrađivač navodi da se, s obzirom na dinamičnost oblasti rada i zapošljavanja i potrebe za prilagođavanjem mjera i propisa kojima se regulišu prava nezaposlenih, uočenih zloupotreba u ostvarivanju prava koja proizlaze iz zakona, prepoznala potreba za jasnijim definisanjem postojećih prava. Takođe, kroz višegodišnju primjenu trenutno važećeg Zakona, primijećeno je da su pojedine odredbe Zakona nedovoljno jasne, te su dovodile do problema u primjeni, te je bilo potrebno izvršiti preciziranje pojedinih odredaba. Jedan od razloga je svakako i jasnije definisanje prava nezaposlenih lica, te veća aktivacija lica koja traže zaposlenje.

U obrazloženju predloženog Zakona obrađivač je, u skladu sa članom 213. Poslovnika o radu Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) i članom 41. stav 1. tačka 6. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske naveo razlog za donošenje zakona po hitnom postupku.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo je obrađivaču dao određene primjedbe i sugestije s ciljem usklađivanja predloženog teksta Zakona sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, a odnosile su se na način pisanja izmjena i dopuna propisa (čl. 61–68).

Obrađivač Zakona prihvatio je date primjedbe i sugestije i ugradio ih u tekst Prijedloga zakona.

Budući da je predmetni zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (po hitnom postupku) može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-3472/25 od 4. decembra 2025. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredaba Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (po hitnom postupku), nije ustanovljeno da postoje obavezujući sekundarni izvori prava Evropske unije koji uređuju materiju dostavljenog prijedloga. Zbog toga u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „neprimjenjivo“.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Trenutno važeći Zakon o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti je u primjeni od 2010. godine, a izmijenjen je 2012, 2019. i 2023. godine. U periodu važenja zakona vršeno je kontinuirano praćenja stanja tržišta rada, kretanje broja i strukture zaposlenih, kao i nezaposlenih lica na evidenciji JU Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske. Analizirano je stanje na evidenciji nezaposlenih lica, kao i struktura prava koji ta lica ostvaruju putem Zavoda, te uticaj tih prava na aktivaciju nezaposlenih i njihov povratak na tržište rada.

S obzirom na dinamičnost oblasti rada i zapošljavanja i potrebe za prilagođavanjem mjera i propisa kojima se regulišu prava nezaposlenih, te uočenih zloupotreba u ostvarivanju prava koja proizlaze iz ovog zakona, ukazala se potreba za jasnijim definisanjem postojećih prava. Takođe, kroz višegodišnju primjenu važećeg Zakona primijećeno je da su određene zakonske odredbe nedovoljno jasne, a to je u praksi dovodilo do problema u primjeni, te je bilo potrebno izvršiti preciziranje pojedinih odredaba.

U vezi sa tim, ukazala se potreba i za jasnijim definisanjem prava nezaposlenih lica, a koja se prevashodno odnose na materijalnopравnu zaštitu, naročito imajući u vidu da se sistem naknada, visina i dužina ostvarivanja prava mora konstantno prilagođavati dinamičnim radnopravnim odnosima, te zahtjevima i potrebama tržišta rada. Od naročitog je značaja odrediti dužinu trajanja prava i visinu naknade za nezaposlene, vodeći računa da se ovim mjerama podstiče aktivnije učesće nezaposlenih u traženju novih poslova.

Sve mjere koje propisuje ovaj zakon, odnosno njegove izmjene su s ciljem veće aktivacije lica koja traže zaposlenje i kroz predložena rješenja značajno će se olakšati primjena zakona i spriječiti uočene zloupotrebe prava, uz očuvanje finansijske stabilnosti Zavoda za zapošljavanje.

V RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) data je mogućnost, izuzetno, za donošenje zakona po hitnom postupku u slučaju kada se zakonom uređuju pitanja i odnosi nastali usljed okolnosti koje nisu mogle da se predvide, a nedonošenje zakona po hitnom postupku bi moglo prouzrokovati štetne posljedice po život i zdravlje ljudi, bezbjednost Republike i rad organa i organizacija, i ako je to u opštem interesu.

Predloženim izmjenama Zakona sprečavaju se zloupotrebe u ostvarivanju prava nezaposlenih lica i omogućava finansijska stabilnost JU Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, što doprinosi nesmetanom ostvarivanju prava korisnika i funkcionisanje Zavoda. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku sadržani su i u potrebi da se neodložno stvori jasniji zakonski okvir kojim će se spriječiti uočene zloupotrebe prava na novčanu naknadu i prava na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine, čime će se obezbijediti racionalnije trošenje sredstava Zavoda za te namjene. U Radnoj grupi za izradu

Prijedloga zakona učestvovali su, pored predstavnika Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite, predstavnici JU Zavoda za zapošljavanje, Unija poslodavaca Republike Srpske i predstavnici Saveza sindikata Republike Srpske, koji nisu imali primjedaba na predloženi tekst Zakona.

Iz navedenih razloga, ovaj zakon je neophodno donijeti u što kraćem roku, a to podrazumijeva njegovo donošenje po hitnom postupku.

VI OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (po hitnom postupku), (u daljem tekstu: Prijedlog zakona) izvršeno je usklađivanje člana 2. stav 1. sa Zakonom o strateškom planiranju i upravljanju razvojem u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 63/21) kojim je propisano da Vlada na prijedlog nadležnog republičkog organa uprave donosi sektorske strategije Republike Srpske na period od sedam godina ili na duži period.

Članom 2. izvršena je dopuna u članu 3. Zakona na način da je precizirana odredba koja se odnosi na sadržaj poslova u oblasti zapošljavanja.

Članom 3. Prijedloga zakona vrši se izmjena člana 9. stav 1. Zakona, kojim se propisuje sastav Upravnog odbora Zavoda i način njegovog imenovanja. Prema predloženoj izmjeni, članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada, i to: tri člana na prijedlog Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite nakon sprovedenog postupka javne konkurencije, jednog člana na prijedlog reprezentativnog sindikata na nivou Republike Srpske i jednog člana na prijedlog reprezentativnog udruženja poslodavaca. Navedenom odredbom se definiše da mandat članova Upravnog odbora traje četiri godine, s tim da članovi Upravnog odbora mogu biti imenovani najviše dva puta uzastopno, a što je ranije bilo definisano Statutom Zavoda.

Članom 4. Prijedloga zakona izvršena je dopuna odredbe člana 16. stava 1. važećeg Zakona kojom se propisuje da se poslovima posredovanja u zapošljavanju smatraju i poslovi posredovanja u organizaciji prekvalifikacija i dokvalifikacija s ciljem prikupljanja informacija o potrebama i potrazi za organizatorima i radnicima koji žele da se prekvalifikuju ili dokvalifikuju. Navedenom izmjenom će se postići aktivnija uloga Zavoda u procesima prekvalifikacije i dokvalifikacije, a sve s ciljem veće zapošljivosti prema potrebama tržišta rada, s obzirom na nepovoljnu kvalifikacionu strukturu nezaposlenih lica koje vodi Zavod.

Članom 5. Prijedloga zakona izvršena je dopuna odredbe člana 21. Zakona, te se mjere stručnog osposobljavanja i pripreme za zapošljavanja odnose i na lica koje traži promjenu zaposlenja. Na ovaj način će se i tražiocima zaposlenja pružiti mogućnost da, prema posebnom programu, steknu neophodna znanja za rad na određenim poslovima i za rukovanje sredstvima rada i sredstvima zaštite na radu, kao i prekvalifikacija u onim slučajevima kada se radniku ne može obezbijediti posao u njegovom stručnom zvanju, ali postoji mogućnost da zasnuje radni odnos na poslovima onih zanimanja koja se traže na tržištu rada.

Članom 6. Prijedloga zakona mijenja se član 36. Zakona kojim su propisani uslovi za ostvarivanje prava nezaposlenih lica na novčanu naknadu, zdravstveno osiguranje i penzijsko i invalidsko osiguranje. Radi preciziranja uslova za ostvarivanje ovih prava, predložena je izmjena na način da ovo pravo ostvaruju nezaposlena lica kojima je radni odnos prestao otkazom ugovora o radu od strane poslodavca bez krivice radnika i u slučaju prestanka rada poslodavca u skladu sa zakonom, a koje je provelo najmanje 12 mjeseci neprekidno ili sa prekidima u osiguranju od nezaposlenosti u posljednjih 18 mjeseci. Suština navedene izmjene je da se smanje izdaci na ime novčane naknade u slučajevima kratkotrajnog radnog odnosa jer se time ne postiže svrha zakona koja se ogleda u podsticajima da se nezaposlena lica aktivno uključe u pronalaženje novog zaposlenja. U stavu 2. istog člana vrši se usklađivanje

terminologije sa propisima kojima je uređena oblast preduzetništva, kao i odgovarajuće upućivanje na relevantne propise.

Članom 7. Prijedloga zakona mijenja se član 37. Zakona na način da se na precizniji način propisuju uslovi za ostvarivanje prava na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine. Predloženom izmjenom ovo pravo će se omogućiti samo licima koja su prijavljena na evidenciju nezaposlenih neprekidno najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva i time će se izbjeći zloupotreba prava i dosadašnja mogućnost da lice samo sa jednim danom prijave u statusu nezaposlenog ostvare ovo pravo. Suština ove izmjene je da se samo aktivnim tražiocima posla omogući ostvarivanje prava na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine ako će tim stažom i vremenom provedenim u osiguranju steći uslove na starosnu penziju. Stavom 2. istog člana precizira se da se uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje vrši na mjesečnom nivou, a stavom 3. istog člana propisuje se da ovo pravo traje za vrijeme dok se nezaposleno lice vodi na evidenciji Zavoda u skladu sa ovim zakonom.

Članom 8. Prijedloga zakona mijenja se član 39. koji se odnosi na period ostvarivanja prava na novčanu naknadu. Predloženom izmjenom period trajanja prava na novčanu naknadu licima koja su u osiguranju od nezaposlenosti provela više od godinu dana – jedan mjesec, od dvije godine do navršenih tri godine – dva mjeseca i od tri godine do navršenih pet godina – tri mjeseca. U istom članu u stavu 2. u odnosu na trenutno važeći zakon, izvršeno je ujednačavanje terminologije, a stavom 3. propisana je dužina trajanja prava na novčanu naknadu kod nepunog radnog vremena.

Članom 9. Prijedloga zakona vrši se izmjena odredbe člana 43. Zakona u vezi sa razlozima za brisanje sa evidencije nezaposlenog lica. Ukida se mogućnost odbijanja ponuđenog zaposlenja na udaljenosti većoj od 50 kilometara od mjesta prebivališta nezaposlenog lica. Cilj ove izmjene je podsticanje veće mobilnosti radne snage na tržištu rada.

Članom 10. Prijedloga zakona mijenja se član 47. Zakona, kojim se uređuje visina novčane naknade nezaposlenim licima. Promjene u odnosu na trenutno važeće rješenje ogledaju se u tome da se novčana naknada isplaćuje u procentualnom iznosu od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednjih 12 mjeseci rada, umjesto dosadašnja tri. Na ovaj način će se spriječiti uočene zloupotrebe koje se odnose na fiktivno povećanje plate prije prestanka rada, a koja predstavlja osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade nezaposlenom licu. Novina u odnosu na postojeće rješenje je definisana u stavu 2. ovog člana kojim se propisuje da ukoliko nezaposleno lice nije ostvarilo platu za svih posljednjih 12 mjeseci rada, prilikom obračuna prosječne plate, za svaki mjesec za koji nije ostvario platu uzima se iznos najniže plate u Republici, a po uzoru na rješenja koja su sadržana u propisima iz oblasti rada. Stavom 3. ovog člana definišu se najniži i najviši iznosi novčane naknade u odnosu na puno radno vrijeme, stavom 4. definiše se način određivanja iznosa novčane naknade licima koja su bila zaposlena sa nepunim radnim vremenom dok je stavom 5. istog člana definisano je da se novčana naknada isplaćuje mjesečno.

Članom 11. Prijedloga zakona, u članu 51. u stavu 1. dodaje se nova tačka g) kojom se propisuje dodatna obaveza JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, da pored postojećih evidencija o tražiocima posla koja su propisana važećim odredbama Zakona, vodi i evidenciju o licima koja su zainteresovana za obavljanje sezonskih i drugih poslova privremenog karaktera i licima koja su prijavljena za obavljanje tih poslova. Cilj navedene izmjene je u jačanju posredničke uloge Zavoda za zapošljavanje i veća aktivacija tražioca zaposlenja, uključujući i lica koja imaju iskazan interes za obavljanje poslova sezonskog karaktera. U istom članu u stavu 3. propisuje se obaveza ličnog prijavljivanja na evidenciju Zavoda. Na ovaj način će se spriječiti mogućnost da se lica koja se uopšte ne nalaze na teritoriji Republike Srpske, putem punomoćnika, prijavljuju na evidenciju i time ostvaruju prava po osnovu nezaposlenosti, a da pritom nisu stvarno raspoloživa za rad u datom momentu.

Član 12. Prijedloga zakona sadrži završnu odredbu o stupanju na snagu zakona.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Tačkom V Odluke o procjeni uticaja propisa („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 8/23) procjena uticaja propisa ne sprovodi se na propise koji se donose po hitnom postupku.

VIII RAZLOG ZA STUPANJE NA SNAGU ZAKONA PRIJE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRPSKE“

Članom 109. Ustava Republike Srpske propisano je da zakoni i drugi opšti akti stupaju na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, a da mogu stupiti na snagu i ranije iz naročito opravdanih razloga. Predloženim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (po hitnom postupku) mijenjaju se platni koeficijenti zaposlenih sa visokom stručnom spremom na osnovu čega dolazi do povećanje njihovih ličnih primanja, a to se svakako može cijiniti kao mjera koja je od opšteg interesa za Republiku Srpsku.

IX FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za primjenu ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske.

**ZAKON O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I PRAVIMA
ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI**

(Tekst predloženih izmjena i dopune ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Član 2.

(1) **Vlada Republike Srpske** (u daljem tekstu: Vlada) donosi Strategiju zapošljavanja u Republici Srpskoj.

(2) Radi sprovođenja Strategije iz stava 1. ovog člana, Vlada donosi Akcioni plan za zapošljavanje u Republici Srpskoj.

(3) U skladu sa Akcionim planom iz stava 2. ovog člana, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske (u daljem tekstu: Zavod) donosi Program za zapošljavanje u Republici Srpskoj.

Član 3.

Poslovi u oblasti zapošljavanja su:

- a) posredovanje u zapošljavanju,
- b) javno obavješćavanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja,
- v) profesionalna orijentacija i savjetovanje o planiranju karijere,
- g) stručno osposobljavanje i priprema za zapošljavanje,
- d) sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja,
- đ) izdavanje dozvola za rad strancu i licu bez državljanstva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zapošljavanje stranaca i lica bez državljanstva,
- e) sprovođenje drugih poslova usmjerenih na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti u skladu sa ovim zakonom i propisima koji se donose u skladu sa ovim zakonom,

ž) praćenje tržišta rada i planiranje aktivnosti potrebnih za razvoj tržišta rada.

Član 9.

(1) **Upravni odbor Zavoda** (u daljem tekstu: Upravni odbor) ima pet članova, uključujući i predsjednika odbora koje imenuje i razrješava Vlada.

(2) Članove Upravnog odbora imenuje Vlada, i to:

a) tri člana na prijedlog Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite nakon sprovedenog postupka javne konkurencije,

b) jednog člana na prijedlog reprezentativnog sindikata na nivou Republike Srpske i

v) jednog člana na prijedlog reprezentativnog udruženja poslodavaca na nivou Republike.

(3) Mandat članova Upravnog odbora traje četiri godine, s tim da članovi Upravnog odbora mogu biti imenovani najviše dva puta uzastopno.

(4) Prilikom imenovanju članova Upravnog odbora vodi se računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba pola.

(5) Druga pitanja u vezi sa radom Upravnog odbora uređuju se Statutom Zavoda.

Član 16.

(1) Posredovanjem u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, smatraju se aktivnosti i mjere koje se sprovode u cilju zapošljavanja nezaposlenih lica **i poslovi posredovanja u organizaciji prekvalifikacija i dokvalifikacija s ciljem prikupljanja informacija o potrebama i potrazi za organizatorima i radnicima koji žele da se prekvalifikuju ili dokvalifikuju.**

(2) Posredovanjem, u smislu ovog zakona, smatra se i uspostavljanje neposredne veze između poslodavca i zaposlenog lica koje traži promjenu zaposlenja.

(3) Posredovanjem u smislu ovog zakona smatraju se i poslovi posredovanja u organizaciji prekvalifikacija i dokvalifikacija u smislu prikupljanja informacija o potrebama i potrazi za organizatorima i radnicima koji žele da se prekvalifikuju ili dokvalifikuju.

(4) U posredovanju u zapošljavanju Zavod djeluje nepristrasno u odnosu na nezaposlena lica i poslodavce.

(5) Direktor Zavoda donosi uputstvo kojim uređuje postupak posredovanja u zapošljavanju.

Član 21.

(1) Pod stručnim osposobljavanjem i pripremom za zapošljavanje, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se mjere kojima se nezaposlenom licu **i licu koje traži promjenu zaposlenja** pruža mogućnost da, prema posebnom programu, stekne neophodna znanja za rad na određenim poslovima i za rukovanje sredstvima rada i sredstvima zaštite na radu, kao i prekvalifikacija u onim slučajevima kada se radniku ne može obezbijediti posao u njegovom stručnom zvanju, ali postoji mogućnost da zasnuje radni odnos na poslovima onih zanimanja koja se traže na tržištu rada.

(2) Stručno osposobljavanje i pripremu za zapošljavanje organizuje i finansira Zavod samostalno ili u saradnji sa obrazovnim ustanovama, organizacijama za zaštitu na radu, Fondom za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida.

(3) Zavod sarađuje sa poslodavcima u organizovanju i sprovođenju programa osposobljavanja, prekvalifikacije i dokvalifikacije radnika i njihovog prilagođavanja novim tehnologijama u procesu rada.

Član 36.

(1) **Nezaposleno lice kome je u smislu propisa o radu prestao radni odnos otkazom ugovora o radu od strane poslodavca bez krivice radnika i u slučaju prestanka rada poslodavca u skladu sa zakonom, a koje je provelo više od 12 mjeseci neprekidno ili sa prekidima u osiguranju od nezaposlenosti u posljednjih 18 mjeseci, ima pravo na:**

a) novčanu naknadu,

b) zdravstveno osiguranje i

v) penzijsko i invalidsko osiguranje.

(2) Pravo iz stava 1. ovog člana, pod istim uslovima, pripada i licu koje je trajno prestalo da obavlja **preduzetničku djelatnost kao osnovno zanimanje zbog ekonomskih razloga u skladu sa propisima kojim je uređena oblast preduzetničke djelatnosti** i objavilo se sa obaveznih vidova osiguranja.

(3) Prekidom osiguranja od nezaposlenosti, u smislu stava 1. ovog člana, ne smatra se prekid osiguranja od nezaposlenosti kraći od 30 dana.

(4) Radnik ostvaruje prava iz stava 1. ovog člana i u slučaju kada jednostrano otkaže ugovor poslodavcu zbog neisplaćenih plata ili doprinosa u periodu dužem od tri mjeseca.

Član 37.

(1) Pored prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona, nezaposlenom licu iz člana 4. ovog zakona koje je prijavljeno na evidenciju nezaposlenih lica neprekidno najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva pripada pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine, ukoliko će sa tim stažom osiguranja i vremenom provedenim u osiguranju steći uslove za starosnu penziju koji se odnosi na minimum staža osiguranja i godina života osiguranika.

(2) Uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje iz stava 1. ovog člana vrši se mjesečno.

(3) Pravo iz stava 1. ovog člana traje za vrijeme dok se nezaposleno lice vodi na evidenciji Zavoda u skladu sa ovim zakonom.

Član 39.

(1) Prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona ostvaruju se za period u zavisnosti od dužine provedenog vremena u osiguranju od nezaposlenosti:

- a) preko 12 mjeseci – jedan mjesec,
- b) od dvije godine do navršene tri godine – dva mjeseca,
- v) od tri godine do navršenih pet godina – tri mjeseca,
- g) od pet godina do navršenih 10 godina – šest mjeseci,
- d) od 10 godina do navršenih 20 godina – devet mjeseci,
- đ) od 20 godina do navršenih 30 godina – 12 mjeseci,
- e) od 30 godina do navršenih 35 godina – 15 mjeseci,
- ž) preko 35 godina – 18 mjeseci.

(2) Kod ponovnog ostvarivanja prava na novčanu naknadu u vrijeme provedeno u osiguranju od nezaposlenosti se računa samo vrijeme koje je nezaposleno lice provelo u osiguranju od nezaposlenosti poslije primanja posljednje novčane naknade.

(3) Dužina trajanja prava na novčanu naknadu kod nepunog radnog vremena utvrđuje se na osnovu dužine vremena provedenog na radu u odnosu na puno radno vrijeme.

Član 43.

(1) Prava iz člana 36. ovog zakona, kao i prava iz člana 37, prestaju prije isteka roka iz člana 39. ovog zakona i korisnik prava se briše sa evidencije nezaposlenih ako:

- a) zasnuje radni odnos,
- b) samostalno ili s drugim licem osnuje privredno društvo ili drugi oblik preduzetničke djelatnosti,
- v) otpočne da se bavi registrovanom poljoprivrednom djelatnošću,
- g) stekne uslove za ostvarivanje prava na starosnu ili invalidsku penziju, ili ostvari pravo na porodičnu penziju,
- d) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere bezbjednosti, zaštitne ili vaspitne mjere, u trajanju dužem od tri mjeseca,
- đ) neopravdano odbije da prihvati ponuđeno zaposlenje koje odgovara njegovim stručnim kvalifikacijama i radnoj sposobnosti,

e) neopravdano odbije da se odazove na poziv nadležnog organa radi angažovanja na javnim radovima ili na otklanjanju posljedica više sile,

ž) neopravdano odbije da se odazove na zahtjev Zavoda ili Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje da se stručno osposobi, dokvalifikuje ili prekvalifikuje za zanimanje koje odgovara njegovom stepenu stručne spreme, ako mu se time obezbjeđuje zaključivanje ugovora o radu,

z) se ne javi Zavodu jedanput u 30 dana,

i) neopravdano odbije da se odazove na poziv Zavoda radi informisanja o mogućnostima zaposlenja,

j) stekne status učenika ili redovnog studenta,

k) se utvrdi da je pravo ostvario na osnovu neistinitih podataka ili na osnovu falsifikovanih isprava, te da je Zavodu dao lažne telefonske brojeve i kontakt adrese,

l) se sam odjavi sa evidencije nezaposlenih,

lj) se utvrdi da radi odnosno obavlja samostalnu djelatnost bez prijave na osiguranje, što se utvrđuje na osnovu pismenog izvještaj nadležne inspekcije,

m) se odseli sa teritorije Republike, ako sporazumom iz člana 41. ovog zakona nije drugačije određeno i

n) nastupi smrt korisnika.

(2) Korisnik kojem pravo prestane u slučaju iz stava 1. tačke e) ovog člana, pravo na ponovno prijavljivanje na evidenciju nezaposlenih stiće nakon šest mjeseci od dana prestanka prava.

Član 47.

(1) Novčana naknada isplaćuje se:

a) za nezaposleno lice koje ima do 15 godina provedenih u osiguranju od nezaposlenosti, u iznosu 45% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednjih 12 mjeseci rada,

b) za nezaposleno lice koje ima 15 i više godina provedenih u osiguranju od nezaposlenosti, u iznosu 50% od prosječne plate koju je nezaposleno lice ostvarilo u posljednjih 12 mjeseci rada.

(2) Ukoliko nezaposleno lice nije ostvarilo platu za svih posljednjih 12 mjeseci rada, prilikom obračuna prosječne plate iz stava 1. ovog člana, za svaki mjesec za koji nije ostvario platu uzima se iznos najniže plate u Republici.

(3) Iznos utvrđene novčane naknade iz stava 1. ovog člana ne može biti niži od 55% najniže neto plate u Republici niti viši od iznosa jedne prosječne mjesečne neto plate u Republici za prethodnu godinu prema posljednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za statistiku, ukoliko je nezaposleno lice bilo u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.

(4) Nezaposlenom licu koje je prije prestanka radnog odnosa bilo u radnom odnosu sa nepunim radnim vremenom iznos novčane naknade utvrđuje se na osnovu vremena provedenog na radu u odnosu na puno radno vrijeme.

(5) Novčana naknada isplaćuje se mjesečno.

Član 51.

(1) Zavod vodi evidencije o:

a) nezaposlenim licima,

b) licima koja traže promjenu zaposlenja,

v) licima koja ostvaruju prava po osnovu nezaposlenosti,

g) licima koja traže radno angažovanje za obavljanje sezonskih i drugih poslova privremenog karaktera.

(2) Lični podaci lica iz stava 1. ovog člana prikupljaju se i obrađuju u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita ličnih podataka građana.

(3) Lica iz stava 1. ovog člana **lično se prijavljuju** organizacionoj jedinici Zavoda nadležnoj prema mjestu prebivališta.

(4) Lica pod međunarodnom zaštitom prijavljuju se Zavodu prema mjestu boravka.

(5) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju sadržaj i način vođenja evidencija o licima iz stava 1. ovog člana.